

El conflicte del futbol amb les ràdios

1.- A les ràdios –i a Rac1 en especial– ens agrada el futbol. És per això que la voluntat de la lliga de futbol professional de fer-nos pagar per retransmetre (per fer) els partits de futbol de la temporada que ara comença, ens sorprèn.

Ens sorprèn el fet, ens sorprèn que això es plantegi ara (en ple mes d'agost) i que es plantegi des de la imposició, sense haver-ne parlat prèviament. Per tant, no només critiquem el fons –que de cop i volta s'imposi el cobrament–, sinó també (o sobretot) la forma: per la via de la imposició.

També ens sorprèn perquè és una decisió que vulnera el dret a la informació dels milions d'oients que a Catalunya, i també al conjunt de l'Estat, segueixen les retransmissions esportives.

Aquesta mesura, trenca l' statu quo actual, i posa en risc la llarga tradició de futbol a la ràdio. Fa més de 50 anys que a Espanya s'escolta el futbol per la ràdio, i en el cas de Catalunya, aquest 5 de setembre farà 35 anys que també es va normalitzar aquest costum, recuperant la tradició d'explicar el futbol en català, amb la llengua pròpia, cosa que ara se'n pot anar en orris.

Però al marge d'aquesta argumentació, hi ha la força legal: entenem que l'activitat radiofònica està coberta per l'article 20 de la Constitució Espanyola, sobre el dret a la informació dels ciutadans. Històricament aquest criteri ha estat defensat a la Unió Europea de Radiodifusió (UER) i ratificat posteriorment a l'Associació Europea de Radiodifusió (AER).

2.- Una cosa és la tele i una altra, de ben diferent, la ràdio. Són maneres de fer molt diferents. Som diferents. La ràdio és més personal, s'apropa més al compromís del periodista de premsa escrita, de paper o digital, amb la seva crònica.

D'entrada, a la ràdio proposem una versió subjectiva que respon als gustos personals dels que ens dediquem a fer ràdio (és la manera de veure el partit dels Pou, Saperas o Costa, personal i intransferible). A partir d'aquesta mirada personal portem el futbol a casa de milers d'oients. Els oferim una versió única. És una feina que s'apropa a la del periodista de premsa escrita, de paper o digital, però que està allunyada de la manera de fer de la televisió, que amb tota la seva complexitat tècnica i de recursos, agafa tot el que passa al camp i s'apropia de l'espectacle entès i servit com un tot.

Aquesta característica fa que la televisió basi el seu dret a la informació, gratuït, en l'article 19 de la Llei general de comunicació audiovisual, que és d'aplicació exclusiva a la televisió (i no pas a la ràdio!) cosa que fa que les teles hagin de negociar amb els clubs tot el que depassa d'aquest marc legal. Ara, erròniament, es vol posar al mateix sac –fent cas omís de la diferenciació que fa la mateixa llei– a teles i ràdios.

3.- N'estem convençuts i per això ho diem. La narració d'un partit per ràdio no treu públic dels camps. No els buida, no fa que hi hagi gent que triï entre anar al camp i escoltar-lo per ràdio. Les retransmissions radiofòniques, en tot cas, animen la lliga i les diferents competicions. Els posen un punt de sal, fan que hi hagi vida al voltant del futbol, amb debats i visions sovint oposades. De fet, en aquests moments, encara hi ha algú que dubti que si el futbol comencés i s'acabés al camp, el futbol no mouria el que mou?

4.- També hi ha raons econòmiques. Estem en plena crisi econòmica. Les quantitats que a les ràdios ens demanen per fer el futbol són poca cosa comparades amb les xifres que mouen els clubs. Però, en canvi, són molt importants pel que avui podem generar les diferents emissores. Això pot acabar generant situacions injustes, afavorint una situació de monopoli, que pot deixar sense veu moltes ràdios, algunes de les quals han ajudat els clubs en la seva pervivència, lluny de la primera divisió.

Anant més lluny el que ara es planteja a les ràdios no només es el pagament sinó que també inclou la subhasta de drets en uns àmbits que són propis de les actuals retransmissions. És a dir, subhastant l'accés a la informació o als personatges, el que s'està fent és trencar el model actual.

5.- El futbol és un fet cultural, d'una dimensió social vastíssima. Sense perdre-ho de vista, és evident que durant dècades la col·laboració entre futbol i ràdio ha estat bona per a les dues parts, equilibri que cal preservar. No som paràsits que ens aprofitem del futbol. És una simbiosi, un win to win, ells guanyen, nosaltres guanyem.

La ràdio necessita el futbol i el futbol, la ràdio. I més, tenint en compte, que la retransmissió d'un partit –fins i tot el més emocionant- només és una petita part de la presència del futbol, i de l'esport, a la nostra programació. El futbol és una realitat social i la nostra aposta depassa els 90 minuts de partit.